DE POSITIE VAN 1TWENTE IN DE LOKALE GEMEENSCHAP

Een achtergrondnotitie in opdracht van de Gemeente Enschede

Dr. Liesbeth Hermans
Dr. Nico Drok

Hogeschool Windesheim
Kenniscentrum Media
Postbus 10090
8000 GB Zwolle

Inhoudsopgave

SAMENVATTING **2**

1. INLEIDING **3**

2 1TWENTE IN CONTEXT **5**

2.1 POSITIE 1TWENTE 5
2.2 ORGANISATIE EN MIDDELEN 6
2.3 AANBOD, BEREIK EN IMPACT 8
2.4 INNOVATIEVE WERKWIJZE 10
2.5 SAMENWERKING 11
2.6 BELANG 12

BRONNEN **14**

BIJLAGE 1 DUIDING MAATSCHAPPELIJKE WAARDE DOOR 1TWENTE **16**

Samenvatting

Het democratische en maatschappelijke belang van kwalitatief goede en onafhankelijke lokale journalistiek is in Nederland onomstreden. Vitale taken van lokale nieuwsmedia zijn informeren, controleren en verbinden. Door de overheveling van taken naar het gemeentelijke niveau zijn deze taken in de afgelopen jaren verder in belang toegenomen. Een kern van professional, zoals bij 1Twente, is daarbij onontbeerlijk. Om voeling en binding met de lokale gemeenschap te houden is het netwerk van vrijwilligers bij 1Twente een belangrijk middel. Lokale omroepen staan voor de uitdaging verder te digitaliseren en de transitie te realiseren naar een vorm van journalistiek die wordt gekenmerkt door een grotere mate van publieksoriëntatie en burgergerichtheid.

De zorgen over de lokale journalistiek zijn echter al enige tijd groot. Vanwege de precaire financiële situatie kan haar maatschappelijke en democratische functie onvoldoende worden gewaarborgd. Die zorgen worden breed gedeeld, ook door belangrijke organen als de Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling, de Raad voor het Openbaar Bestuur, de Raad voor Cultuur en het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten constateert dat er sprake is van marktfalen en beveelt overheden aan om lokale journalistiek als 'merit good' te gaan beschouwen. Basisfinanciering zou zowel door de Rijksoverheid als door de lokale overheid moeten worden verzorgd. De huidige extra steun van de Rijksoverheid is vooral gericht op tijdelijke projecten om de professionalisering te verbeteren, maar is ontoereikend om een kwalitatief goede lokale journalistiek te garanderen. Hoewel alle adviezen in de richting van extra steun gaan, is nog onduidelijk wanneer nieuwe regelingen worden ingevoerd. Daardoor is de toekomst van de lokale omroep onzeker.

De gemeente Enschede beschikt over een in potentie stevige publieke omroep: 1Twente. Volgens onderzoek van de NLPO wordt via radio en televisie een relatief hoog bereik van 27% van de bevolking gerealiseerd. Daarnaast wordt volgens opgave van 1Twente via sociale media (Facebook, Instagram, Twitter, Facebook) en via de website meer dan een miljoen mensen bereikt.

1Twente behoort binnen Nederland tot de meest innovatieve lokale nieuwsmedia. Niet alleen zijn relatief grote stappen gezet op het vlak van digitalisering, maar ook op het gebied van de journalistiek-inhoudelijke innovatie behoort 1Twente tot de koplopers. Dat dit ook landelijk wordt gezien en gewaardeerd blijkt uit de toekenning van de meeste Lokale Media Awards van de Nederlandse publieke omroepen, onder andere voor diverse innovatieve projecten zoals 1Twente Senior, OmArmEnschede en Ik teken voor 80. De journalistieke werkwijze van 1Twente kenmerkt zich door de 'bottom-up'-benadering. De samenwerking met burgers, met andere media, maar zeker ook met talrijke maatschappelijke instellingen zorgt dat de omroep sterk geworteld is in de lokale samenleving. Voor de door 1Twente ontwikkelde innovatieve onderzoeksmethodiek 'Serial Investigative Journalism' is vanuit zowel andere nieuwsmedia, buurtgemeenten en opleidingen veel waardering en belangstelling.

De precaire situatie van 1Twente lijkt niet veroorzaakt te worden door gebrek aan prestatie, ambitie en innovatie, maar vooral voort te komen uit de huidige bekostiging.

1. Inleiding

Deze notitie geeft inzicht in de stand van zaken met betrekking tot lokale nieuwsmedia in het algemeen en 1Twente in het bijzonder. In de inleiding wordt de functie van lokale journalistiek beschreven tegen de achtergrond van ontwikkelingen in de samenleving. Daarna wordt ingegaan op de specifieke situatie van 1Twente.

Er is nauwelijks verschil van mening over de noodzaak van een kwalitatief sterke lokale nieuwsvoorziening voor zowel de lokale democratie alsook voor de sociale cohesie in een lokale gemeenschap (Hietbrink, Hermans, & Kik, 2019; Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling, 2014; (Raad voor het Openbaar Bestuur & Raad voor Cultuur, 2020). Een lokaal medialandschap met kundige, professionele makers die in de haarvaten van de lokale gemeenschap zitten, is een belangrijke voorwaarde voor betrokkenheid en verbinding van burgers (Drok, 2016; Landman, Kik, Hermans & Hietbrink, 2015; RMO, 2014). Burgers die zich goed geïnformeerd voelen en weten wat er speelt in hun omgeving, zijn doorgaans meer betrokken bij de plaatselijke gemeenschap en zullen eerder geneigd zijn deel te nemen aan discussies over lokale maatschappelijke kwesties (ROB & RvC, 2020).

De democratische en sociale noodzaak van een onafhankelijke, kundige en betrouwbare informatievoorziening op lokaal niveau is door de toenemende decentralisatie van taken verder toegenomen (; RMO, 2014; ROB & RvC, 2020; VNG Expertiseteam, 2020). Dat geldt voor de controlerende functie van de lokale journalistiek (RMO, 2014), maar zeker ook voor de dialoog-functie. Burgerparticipatie staat bij veel gemeenten hoog in het vaandel, ook wat betreft het proces van gemeentelijke besluitvorming. Zo kent de gemeente Enschede het 'Enschede Akkoord'[1], een initiatief dat door de gemeente Enschede is opgezet om dialoog en samenwerking tussen gemeenteraad en burgers te bevorderen.

Niettemin zijn in het afgelopen decennium de zorgen over lokale media toegenomen. Onderzoek in opdracht van de ministeries Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (RMO, 2014; ROB & RvC, 2020), in opdracht van Vereniging van Gemeenten (VNG Expertiseteam, 2020) en diverse onderzoeken door of in opdracht van het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek[2] laten zien dat de spilfunctie van lokale nieuwsmedia in de lokale democratie behoorlijk onder druk staat (Bakker & Kik, 2018; Hermans & Hietbrink, 2015; Landman, Kik, Hermans & Hietbrink, 2015; SvdJ, 2021a). Die spilfunctie is er niet kleiner op geworden: naast de traditionele democratische functie om te informeren, te controleren en te agenderen heeft de lokale journalistiek in toenemende mate ook de bredere maatschappelijke functie om te verbinden en

[1] Enschede Akkoord zie https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR614304/1.

[2] "Het Stimuleringsfonds ontvangt als zelfstandig bestuursorgaan (ZBO) jaarlijks een bijdrage van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, waaruit alle activiteiten worden gefinancierd" (https://www.svdj.nl/over-svdj/). Het fonds "stimuleert de kwaliteit, diversiteit en onafhankelijkheid van de journalistiek door met geld, kennis en onderzoek de vernieuwing van de journalistieke infrastructuur in Nederland te bevorderen. Dit gebeurt onder meer door subsidieregelingen, onderzoek en door het organiseren van evenementen op het gebied van innovatie, onderzoeksjournalistiek en regionale en lokale journalistiek".

maatschappelijk debat en dialoog te faciliteren (Drok, 2019; ROB & RvC, 2020). Dit kan echter niet zonder goede ondersteuning. Het VNG Expertiseteam Vitalisering Lokale Journalistiek (2020) constateert dat er sprake is van marktfalen: er is weliswaar belangstelling voor lokaal nieuws, maar de bereidheid om ervoor te betalen neemt af. Het VNG Expertiseteam constateert dat veel gemeenten eveneens falen, omdat zij zich meer richten op het eigen communicatiebeleid dan op een breed mediabeleid, waarin ook aandacht is voor het belang van het faciliteren van een onafhankelijk nieuwsvoorziening. De aanbeveling aan overheden is om journalistiek en media als 'merit good'[3] te gaan beschouwen (p. 19).

De landelijke overheid heeft de afgelopen tijd een aantal impulsmaatregelen genomen. Zo kwam er een tijdelijk steunfonds voor Lokale informatievoorziening (2020-2021)[4]; een 'pilot journalistieke professionalisering lokale publieke mediadiensten (2020-2022)[5]' (Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten, 2021; Stimuleringsfonds voor de Journalistiek, 2021b). Verder is in 2021 ook het project 'Versterking lokale journalistiek' gestart, waarin toenmalig minister Slob 4,5 miljoen ter beschikking stelde voor samenwerking tussen NOS en de regionale en lokale publieke omroepen (Kamer brief OCW, 2021)[6]. Recentelijk heeft de huidige Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Media aangegeven dat de in het vorige kabinet ingezette impuls ter versterking en professionalisering van de lokale media, wordt gecontinueerd (Hoofdlijnenbrief-media, 7-6-2022, p.7).

Bij deze impulsmaatregelen lijkt de nadruk vooral te liggen op het stimuleren van verdere professionalisering van journalisten wat betreft uitvoerende beroepsvaardigheden, ook in relatie tot de noodzakelijke digitalisering. Er lijkt minder aandacht voor de bredere maatschappelijke innovatie die nodig is om beter in te kunnen spelen op de veranderde samenleving. De kern van die innovatie is het centraal stellen van de burger in alle fasen van het journalistieke werk. In zo'n publieksgerichte benadering is om te beginnen de institutionele agenda ondergeschikt; het journalistieke proces begint waar mogelijk bij de publieksagenda (Drok, 2016; Hermans & Drok, 2018; Hietbrink et al., 2019; Swart, Peters, & Broersma, 2017). Bij de keuze voor invalshoek en bronnen is het vervolgens wezenlijk om uiteenlopende perspectieven (vanuit de gemeenschap) te belichten en burgers in staat te stellen een goed afgewogen mening te vormen. Bij de duiding van het nieuws wordt in een publieksgerichte benadering tevens aandacht gegeven aan mogelijke gevolgen voor burgers van gebeurtenissen of besluiten. Zodoende draagt de journalistiek bij aan het creëren van een verdiepende context die meer uitleg geeft over de onderwerpen die spelen in dorp, stad en streek.

In een beleidsessay voor de provincie Overijsel worden 10 doelen geformuleerd, waarvan vooral de eerste 8 een basis kunnen vormen voor een discussie over de publieksgerichte toekomst van de lokale journalistiek (Drok, 2019; p.20):

---

[3] Goederen van maatschappelijk belang die zonder overheidsingrijpen in onvoldoende mate of kwaliteit beschikbaar komen.

[4] Tijdelijk Steunfonds Lokale Informatievoorziening - SVDJ

[5] Pilot professionalisering lokale omroepen - SVDJ ; bijlage-11-stand-van-zaken-pilot-lokale-omroepen-2021.pdf (overheid.nl); Lokale publieke omroepen gestart met pilot journalistieke professionalisering | Stichting NLPO; Meerderheid Tweede Kamer voor verlenging pilot | Stichting NLPO

[6] start-project-versterking-lokale-journalistiek-door-samenwerking.pdf (overheid.nl)

1. Publiekgericht: het publiek bij agenda en productie betrekken.
2. Coöperatief: samenwerking tussen nieuwsmedia en met publiek bevorderen.
3. Inclusief: letterlijk en figuurlijk alle lagen en groepen van de bevolking bereiken.
4. Verdiepend: betere uitleg en meer aandacht aan gevolgen voor burgers geven.
5. Opbouwend: het publiek over oplossingen en participatiemogelijkheden informeren.
6. Inspirerend: het publiek ook over positieve ontwikkelingen informeren.
7. Toekomstgericht: ruim aandacht aan processen van de lange termijn geven.
8. Transparant: inzicht en verantwoording over keuzes en effecten bieden.
[9. Multimediaal: het (institutionele) onderscheid krant/omroep overstijgen].
[10. Streekgebonden: op het bovenlokale, maar niet provinciale, niveau gericht zijn].

De transitie naar zo'n publieksgeoriënteerde vorm van journalistiek is een belangrijke democratische en maatschappelijke uitdaging voor lokale nieuwsmedia. Het sluit aan bij ontwikkelingen in de participatiemaatschappij en naar het streven om de betrokkenheid van burgers bij de beleidsvorming en uitvoering te versterken (ROB & RvC &, 2020; VNG Expertiseteam, 2020). De overgang naar een sterker publieksgeoriënteerde journalistiek vraagt om experimenteren, simuleren en testen. De realiteit voor veel lokale nieuwsmedia is echter dat overleven op de korte termijn voorop staat, waardoor er nauwelijks ruimte is voor deze vorm van innovatie.

2 1Twente in context

2.1 Positie 1Twente

Enschede kent op dit moment één publieke lokale omroep: 1Twente Enschede[7]. 1Twente[8] profileert zich door als nieuwsorganisatie midden in de lokale gemeenschap te staan en zichtbaar te zijn in Enschede[9]. 1Twente wil onderzoek doen naar en nieuws brengen over thema's die relevant zijn voor Enschede. Hierdoor wil 1Twente een bijdrage leveren aan de lokale democratie en een verbindende rol spelen in de lokale samenleving. De doelen die 1Twente zich stelt, sluiten zowel aan bij de traditionele democratische taak om te informeren, te controleren en te agenderen, als bij de maatschappelijke taak om de publieke dialoog te faciliteren en sociale cohesie te bevorderen (Drok, 2019; RMO, 2014; ROB & RvC, 2020; VNG Expertiseteam, 2020). De keuze om niet alleen verhalen te maken over, maar ook mét mensen, sluit aan bij de in de inleiding geschetste publieksgeoriënteerde benadering (Drok, 2016; Hermans & Drok, 2018; Hietbrink et al., 2019; Swart, Peters, & Broersma, 2017). De verbindende rol die 1Twente uitdrukkelijk wil spelen wordt in de huidige samenleving – waar tegenstellingen lijken te groeien – in toenemende mate als een belangrijk functie van de lokale journalistiek gezien.

[7] 1Twente is gevraagd om voor deze achtergrondnotitie informatie aan te leveren met concrete informatie over de omroep. Dit document is als bijlage 1 aan deze notitie toegevoegd.
[8] 1Twente Enschede wordt in deze notitie verder aangeduid als 1Twente. 1Twente is de naam waaronder de streekomroep Regionaal Media Centrum Twente haar publiek werkzaamheden verricht. https://www.1twente.nl
[9] https://www.1twente.nl/over-ons

2.2 Organisatie en middelen

Medewerkers

De werkzaamheden bij 1Twente worden uitgevoerd door een kern van betaalde krachten. Er zijn acht medewerkers (6,8 fte) in dienst van 1Twente[10]. Daarnaast zijn er vijf ZZP-ers (4,5 fte) voor de redactie werkzaam. Tevens zijn er in het kader van de het tijdelijke project 'Versterking lokale omroepjournalistiek door samenwerking' twee journalisten gedetacheerd bij 1Twente door de NOS[11]. Deze impuls is bedoeld om de samenwerking tussen publieke omroepen op de drie niveaus te bevorderen en de kwaliteit van de regionale en lokale journalistiek te versterken (SvdJ, 2021b)

Dat de basis van de lokale omroep bestaat uit professionele beroepskrachten, sluit aan bij de adviezen die worden gegeven in de diverse rapporten over (de toekomst van) de lokale nieuwsvoorziening (Drok, 2019; RMO, 2014; ROB & RvC, 2021; SvdJ, 2021a; VNG Expertiseteam, 2020). Het werken met professionele beroepskrachten wordt als een belangrijke voorwaarden gezien om de diversiteit van taken die aan de lokale journalistiek worden toegeschreven, op een adequate manier uit te voeren (ROB & RvC, 2020). Voor 1Twente is het dan ook van belang dat in toekomst de huidige professionele basis wordt gecontinueerd.

Het is lastig om een norm te bepalen voor het aantal professionals dat minimaal nodig is om de gewenste kwaliteit te waarborgen. Het VNG Expertiseteam (2020) stelt in zijn adviesrapport dat de NPLO voor een publieke omroep in een gebied van ongeveer 225.000 inwoners uitgaat van ten minste 5 fte professionele journalisten op een totale staf van 9 fte (p. 18). Voor zover bekend zijn er geen andere adviesrapporten die hierover concrete uitspraken doen.

Met betrekking tot de beschikbaarheid van professionele krachten lijken er grote verschillen tussen lokale omroepen te bestaan. Het VNG Expertiseteam (2020) geeft aan dat er in 2019 243 lokale omroepen actief waren waar in totaal 500 betaalde krachten werken (p.12); een gemiddelde van ongeveer twee. Aangezien in veel kleinere gemeenten niet of nauwelijks sprake is van betaalde krachten, geeft dit een wat vertekend beeld.

Het team van betaalde krachten bij 1Twente wordt aangevuld met rond de 140 vrijwilligers die een belangrijk netwerk vormen: zij ondersteunen de worteling van 1Twente in de lokale gemeenschap. Vrijwilligers zijn nooit eindverantwoordelijk voor het journalistieke proces. Ze vormen een onmisbare aanvulling op de redactie. Aangezien het veelal betrokken burgers zijn, fungeren ze als voelsprieten om te achterhalen wat er speelt in Enschede. Daarnaast zijn het natuurlijk ook welkome extra krachten bij de vele werkzaamheden van de redactie.

[10] 1Twente merkt daarbij op dat ze vinden dat door de onzekere financiële situatie de betaalde krachten eigenlijk systematisch worden onderbetaald. De onzekere financiële situaties kunnen zorgen voor een instabiele situatie op de werkvloer en een toename van onzekerheid, waardoor de continuïteit onder druk komt te staan en mogelijk in gevaar komt

[11] Deze detachering is recentelijk met een jaar verlengd.

Middelen

Lokale omroepen zoals 1Twente krijgen een financiële bijdrage uit het Gemeentefonds[12]. 1Twente heeft in de eerste helft van 2022[13] van de gemeenteraad Enschede een richtsnoerbedrag van 110.000 ontvangen. Daarnaast is er een extra bijdrage van 100.000 als overbruggingsbijdrage ontvangen.

Het normbedrag voor de lokale omroepen is voor 2021 vastgesteld op gemiddelde 1,39 Euro per huishouden. Gemeenten blijken echter erg te verschillen in de hoogte van het bedrag dat zij ter beschikking stellen. In het rapport van het VNG Expertiseteam *Wachten kan niet meer: Handvatten voor een breed gemeentelijk mediabeleid* (2020) wordt geconstateerd dat, op basis van cijfers van 69 lokale omroepen, het laagste bedrag per huishouden 0 euro is en het hoogste bedrag 5,52 Euro. Daarbij lijkt de grootte van de gemeente sterk bepalend. Het Commissariaat van de Media constateert in het evaluatierapport (2019) van de gemeentelijke bekostiging 2016-2018 de primaire bekostiging van gemeenten groter dan 100.000 inwoners, waartoe Enschede behoort, in 2018 gemiddeld 3,50 per huishouden bedraagt Er wordt geen verdere informatie gegeven over kenmerken van betreffende gemeenten (2021, p. 17). In elk geval lijkt Enschede als grote gemeente met een de basisfinanciering van rond 1,38 per huishouden[14] aan de lage kant te zitten.

De vraag van 1Twente om structurele en hogere bekostiging sluit aan bij recente adviezen over de vraag hoe de kwaliteit van de lokale media kan worden versterkt (ROB & RvC, 2020; VNG Expertiseteam, 2020). De adviezen gaan alle in de richting van een stevige verhoging van de financiering van lokale omroepen en ook dat deze structureel moet worden. Over de manier waarop de bekostiging moet plaatsvinden is wel enig verschil van inzicht. De Raad van Cultuur en de Raad Openbaar Bestuur stellen dat de huidige gemiddelde bijdrage van 1,39 euro per *huishouden* zou moeten worden verhoogd naar minimaal 2,00 euro per *inwoner* (zie ook SvJ, 2021a). Verder adviseren ze dat de basisfinanciering moet worden verlegd naar de Mediabegroting van OCW.

Ook de NLPO en de VNG pleiten voor een verhoging van de financiering van lokale omroepen, maar stellen in tegenstelling tot het advies van Raden voor over te gaan naar invoering van een zogenoemd 'duale bekostiging'. Naast het versterken van het huidige richtsnoerbedrag per gemeenten wordt ook een vaste basisfinanciering per omroep door de overheid ingevoerd. Voor het vaststellen van een toereikende bekostiging adviseert het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek (2021a) ook te kijken naar de financiering van de publieke omroep op ander niveaus, zoals de regionale omroepen die gemiddeld 8,55 per inwoner ontvangen.

---

[12] Zie voor actuele informatie: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/wetsvoorstellen/detail?cfg=wetsvoorsteldetails&qry=wetsvoorstel%3A35925B

[13] In deze notitie richten wij ons op de huidige situatie. De gemeente heeft ons ter informatie enkele documenten uit eerder jaren ter beschikking gesteld, daar wordt niet inhoudelijk op in gegaan in deze notitie.

[14] Gebaseerd op de bijdrage van 110.000 Euro en een aantal van 79604 huishoudens https://kadastralekaart.com/gemeenten/enschede-GM0153

Het VNG Expertiseteam (2020) merkt op dat “Korte-termijnfinanciering zorgt voor incidentele journalistiek, terwijl de uitdaging is hoe lokaal een toekomstbestendige journalistieke infrastructuur opgezet kan worden” (p.25). Daarbij vindt de VNG dat ook als er extra bijdragen uit van de Rijksoverheidsmiddelen komt, de gemeenten hun verantwoordelijkheid moeten blijven nemen. Het advies is dat gemeenten lokale journalistiek serieus in hun mediabeleid opnemen en geen terugtrekkende beweging gaan maken. De voorgestelde gemiddelde bijdrage van 2,00 per inwoner wordt gezien als een minimale basis. Daarnaast wordt een aanvullende structurele bijdrage voor een goede toekomstbestendige journalistieke infrastructuur noodzakelijk geacht. De vorming van zogeheten Streekomroepen zou daarbij een interessante optie kunnen zijn (Kwink groep, 2021). NLPO en VNG berekenden in 2017 wat de minimale basisfinanciering voor een goed functionerende streekomroep zou moeten zijn. Voor een gebied van ongeveer 225.000 inwoners komen ze tot een richtbedrag van minimaal 875.000 (VNG Expertiseteam, 2020).

Er bestaat grote overeenstemming over de noodzaak om op korte termijn zowel een structurele verhoging van de basisfinanciering per inwoner door te voeren, met daarnaast een vaste bekostiging van de journalistieke infrastructuur. Op welk moment de voorgenomen wijzigingen in de omvang en de uitvoering van de bekostiging van de lokale media in Nederland plaats zullen gaan vinden, is op dit moment nog niet duidelijk. Dat zorgt voor een onzekere en instabiele situatie. Voorlopig zullen lokale omroepen voor de basisbekostiging afhankelijk blijven van de gemeente.

2.3 Aanbod, bereik en impact

Aanbod

1Twente is de lokale publieke omroep in Enschede. Het (online) lokale nieuwsmedialandschap bestaat in Enschede aanbod volgens een overzicht van het Journalismlab in 2020 naast de lokale omroep 1Twente, uit 1 regionale omroep, 1 regionaal dagblad, 1 huis-aan-huisblad en 2 hyperlocals (Journalismlab, 2020).

De programmering van 1Twente bestaat uit dagelijks radio- en televisie-uitzendingen. Er is een website waarop uitzendingen live of achteraf te beluisteren en te bekijken zijn. De omroep gebruikt ook diverse sociaal mediakanalen zoals Facebook, Twitter en Instagram. Naast het gebruik van mediakanalen maakt 1Twente ook gebruik van live activiteiten en organiseren ze onder andere met enge regelmaat debatten op hun eigen locatie, PakhuisOost.

Het bieden van een breed aanbod via meerdere kanalen sluit goed aan bij het in de Mediawet (2008) aangegeven belang van zichtbaarheid op diverse platformen. 1Twente heeft de transitie naar digitaal voortvarend opgepakt. Via de website wordt content toegankelijk gemaakt en er wordt breed ingezet op sociale media als YouTube, Facebook, Twitter en Instagram. Omdat het aanbod breed wordt aangeboden, zowel offline als online, lijkt dit een goede basis om potentieel een breed publiek, van alle leeftijden, te bereiken (Drok & Duiven, 2021). Het brede digitale aanbod is in het bijzonder geschikt om ook jongere generaties aan te spreken, omdat deze generaties vooral gebruik maken van online nieuwsbronnen (Drok & Duiven, 2021; Commissariaat van de Media, 2021). Er is op dit moment geen specifieke informatie beschikbaar over de achtergrondkenmerken

van de gebruikers van de verschillende platformen van 1Twente. Wel kan geconstateerd worden dat met de aanwezige digitale infrastructuur aan een belangrijke basisvoorwaarde wordt voldaan om potentieel een divers publiek te bereiken.

Bereik

Cijfers over het bereik van de diverse nieuwsplatformen zijn door 1Twente zelf aangeleverd[15]:

- *Website: weergaven 2,1 miljoen en unieke bezoekers 265.000 (68 % uit Enschede)*
- *Facebook: volgers 13.200 en bereikte personen 1,3 miljoen*
- *Instagram: volgers 22.300*
- *Twitter: volgers 7.300*
- *YouTube: abonnees 8.700 views 1,8 miljoen*
- *Volgens het laatste onderzoek van de NLPO bereiken we via onze broadcastkanalen radio en televisie jaarlijks 27% van de bevolking.*

De aangegeven aantallen lijken te duiden dat 1Twente een aanzienlijk deel van de inwoners van Enschede weet te bereiken. Hoe 1Twente zich daarmee verhoudt tot andere lokale omroepen in Nederland is lastig te beoordelen aangezien er nauwelijks vergelijkbare cijfers te vinden zijn van het bereik van lokale publieke omroepen. Bij zowel het *Nationaal Luisteronderzoek (NLO) als het Kijkonderzoek (SKO)* worden lokale zenders niet meegenomen (Bakker & Kik, 2018)[16].

Impact

Het is de vraag of bereikcijfers een toereikend instrument zijn voor het beoordelen van de *impact* van het nieuws. Het VNG expertiseteam (2020) definieert impact als een combinatie van bereik en relevantie. Maar ook deze omschrijving levert geen concrete meetbare indicatoren op (AetiQs, 2021). Zoals aangegeven genereert 1 Twente impact met de aandacht die ze besteden aan diverse stadsthema's. Dit leidt tot beweging in de lokale samenleving en bij het lokaal bestuur. Hoe groot de impact precies is, is niet of nauwelijks vast te stellen. Niet alleen omdat het ontbreekt aan concrete criteria, maar ook omdat impact het resultaat is van een complex proces waarbij vele maatschappelijke actoren betrokken zijn. Bovendien is impact veelal een zaak van de langere termijn, wat het lastig maakt om te bepalen welke actor achteraf aan welk deel van de impact heeft bijgedragen.

Overigens is er over deze problematiek al enige tijd ook een andere discussie gaande in de journalistiek. Die gaat over de vraag in hoeverre bereik of impact een adequate indicatie vormen voor de *kwaliteit* van dan wel de *waardering* voor het journalistieke werk. Om daar meer inzicht in te krijgen, is onderzoek nodig dat rekening houdt met de complexiteit van het begrip 'kwaliteit' en met de vele factoren die daarbij een rol kunnen spelen. Wel komt steeds naar voren dat het belangrijk is om ook het publieksperspectief mee te nemen bij de bepaling van kwaliteit en daarbij nadrukkelijk aandacht te besteden aan de betekenis en relevantie die mensen zelf aan nieuws toekennen (AetiQs, 2021; Costera Meijer, 2021; Drok, 2016; Peters & Broersma, 2017).

[15] Cijfers eind mei 2022

[16] Om de twee jaar biedt DVJ Insight lokale omroepen de mogelijkheid om bereikonderzoek te laten uitvoeren, maar het is onbekend of en welke omroepen daar gebruik van maken.

2.4 Innovatieve werkwijze

Als nieuwsredactie wil 1Twente midden in de gemeenschap Enschede staan. Uitgangspunt is dat journalisten in de haarvaten van de lokale samenleving moeten zitten, om burgers te bereiken, boeien en binden (Drok, 2019). In de programmering wil men aansluiten bij zowel de democratische taken als de maatschappelijke taken die aan de publieke omroep worden gesteld. Het betrekken van burgers om zo te weten wat er speelt in Enschede is een belangrijke basis voor het kiezen van onder andere de stadsthema's. Naast het werken met een grote groep vrijwilligers, gebruikt de redactie verschillende andere manieren om betrokkenheid van burgers te stimuleren en een diversiteit aan stemmen in het maatschappelijk krachtenveld te laten horen: organiseren van panels van bewoners, de wijken in gaan, oproepen plaatsen om ervaringen te delen, live debatten organiseren en gesprekken aangaan. Daarmee krijgt het motto 'door en met burgers en andere belangrijke maatschappelijke partijen' een concrete invulling. Dit sluit aan bij de eerder genoemde publieksgeoriënteerde benadering, die als één van de belangrijke vernieuwingen in de journalistiek kan worden gezien.

1Twente wil niet alleen aandacht besteden aan tegenstellingen en conflicten, maar ook aan mogelijke oplossingen. Om dat te ondersteunen is op de redactie een innovatieve methodiek ontwikkeld: Serial Investigative Journalism. Uitgangspunt is dat relevante stadsthema's worden behandeld gedurende een langere periode, met een veelvoud van producties waarin verschillende perspectieven worden belicht. Terwijl het betreffende thema door middel van onderzoek wordt uitgediept, worden verschillende platformen ingezet en begeleidende activiteiten georganiseerd. De doorlopende thema's staan als dossiers op de website en zijn dus tijdens en na afloop van het project te raadplegen. Voorbeelden hiervan zijn Enschede aan Zee, OmArm Enschede, Gasloos Enschede en Ik teken voor 80[17].

De innovatieve werkwijze van 1Twente lijkt direct aan te sluiten bij de gewenste versterking van de democratische basistaken informeren, controleren en agenderen. Door ook aandacht te besteden aan mogelijke oplossingen en de verhalen toegankelijk te maken voor en in samenwerking mét burgers, wordt tevens de verbindende rol van de lokale omroep versterkt (ROB & RvC, 2020). De journalistieke aanpak van de stadsthema's in Enschede heeft meermalen geleid tot agendering bij het lokaal bestuur. Het is een mooi voorbeeld van hoe de lokale democratie gebruik kan maken van de inspanningen van de lokale journalistiek.

Dat er onder de beroepsgroep waardering is voor onder meer de innovatieve werkwijze van 1Twente blijkt uit het toekennen van meerdere Lokale Media Awards. Deze Awards, die voor diverse categorieën worden toegekend, is een initiatief van de NPLO[18]. 1Twente heeft meerdere keren de Innovatie Award ontvangen: in 2022 voor het project 1Twente Senior, in 2021 voor Omarm Enschede en in 2019 voor het project Ik teken voor 80. Van alle 243 Lokale Omroepen heeft 1Twente deze Innovatie Award het vaakst ontvangen. In de juryrapporten wordt naast het innovatieve karakter ook

[17] Zie voor de dossiers https://www.1twente.nl/dossiers
[18] Zie voor een overzicht https://www.nlpo.nl/lokalemediaawards

de maatschappelijke relevantie van de projecten en de lokale problematiek geroemd. Ook in ander categorieën valt 1Twente veelvuldig in de prijzen. Zo kreeg de omroep in 2019 zelfs de prijs voor Omroep van het jaar.

Bij andere publieke omroepen is ook belangstelling voor de innovatieve onderzoeksjournalistiek methodiek van 1Twente (Serial Investigative Journalism). De NPLO gaat de methodiek opnemen in het lesprogramma. Naar alle waarschijnlijkheid wordt de methodiek ook onderdeel van het opleidingstraject binnen van het landelijke project "Versterking lokale Journalistiek door Samenwerking". 1Twente gaat de trainingen over de methodiek verzorgen.

De brede belangstelling voor de innovatieve werkwijze van 1Twente blijkt door de interesse die diverse buurtgemeenten hebben getoond. Er zijn verkennende gesprekken gevoerd met meerdere belangstellenden over mogelijkheden tot samenwerking. Directe aanleiding daarvoor is de werkwijze in het project Ik teken voor 80 project dat tijdens de gemeenteraadverkiezingen voor de tweede keer door de redactie is uitgevoerd.

Ten slotte blijkt uit enkele documenten die de gemeente Enschede ter beschikking heeft gesteld, dat de gemeenteraad de afgelopen jaren regelmatig zijn waardering heeft uitgesproken voor de manier waarop 1Twente lokale maatschappelijke thema's aan de orde stelt.

2.5 Samenwerking

1Twente is gericht op coöperatie en zoekt waar mogelijk samenwerking met uiteenlopende partijen. Zo werkt1Twente samen met de landelijke en regionale publieke omroep in het door de overheid bekostigd project ''Versterking lokale omroepjournalistiek door samenwerking'. Doel van dit project is de samenwerking tussen de omroepen te versterken en professionalisering te bevorderen. Dit gebeurt door in te zetten op professionalisering en opleiding. Specifiek hiervoor geworven journalisten komen tijdelijk in dienst van de NOS en worden gedetacheerd bij lokale en regionale omroepen. Via deze tijdelijke regeling, die onlangs met een jaar verlengd is, zijn er momenteel twee journalisten bij 1Twente gestationeerd. Verder heeft 1Twente ook specifiek contact met RTVOost om samen te werken en kennis te delen over de innovatieve methodiek van Investigative Serial Journalism.

Volgens de landelijke richtlijnen Streekomroepen, kan het vormen van ongeveer tachtig streekomroepen, waarin meerder lokale omroepen samenwerken, de positie van lokale omroepen versterken (Kwink groep, 2021). 1Twente werkt aan de totstandkoming van zo'n streekomroep: het Regionale Mediacentrum Twente. Zij verrichten hun werkzaamheden onder de naam 1Twente. Momenteel werken de lokale omroep 1Twente Enschede en de lokale omroep 1Twente Hengelo daarin samen. Aangezien er belangstelling is uit meerdere buurtgemeenten verwacht 1Twente dat meer lokale omroepen zich binnen niet al te lange tijd zullen aansluiten.

1Twente werkt met diverse partijen in Enschede samen en wil graag naast de journalistieke nieuwstaken ook ondersteuning bieden aan het verenigingsleven en aan maatschappelijke instellingen zoals de bibliotheek.

1Twente geeft aan een broedplaats te willen zijn voor jonge (toekomstige) journalisten.[19] In de praktijk wordt samengewerkt met verschillende regionale onderwijsinstellingen, variërend van MBO tot Universiteit: ROC Twente, Hogescholen Saxion en Windesheim, Universiteiten Twente en Groningen. 1Twente investeert voorts in de EURegio en onderhoudt in dat kader ook contacten met studenten van de universiteit Münster.

2.6 Belang

Het belang van 1Twente als lokale publieke omroep in Enschede staat eigenlijk niet ter discussie. Ook lijkt het functioneren van 1Twente geen aanleiding te geven tot zorg. De waardering voor 1Twente is groot: bij het lokaal bestuur Enschede, bij onderwijsinstellingen in de regio, bij andere mediaorganisaties, zowel landelijk, regionaal als lokaal, en – voor zover valt na te gaan – bij de bevolking. Het is bijzonder dat 1Twente zich profileert als lokale omroep met een zelf ontwikkelde journalistieke onderzoeksmethodiek. Daarin is ze als lokale omroep uniek.

Participatie van burgers staat bij veel gemeenten hoog in het vaandel. Het wordt niet alleen gezien als noodzakelijk voor het proces van democratische besluitvorming, maar ook als een middel om sociale cohesie te bevorderen (VNG Expertiseteam, 2020). Door te informeren, controleren en verbinden draagt de lokale omroep hieraan bij. Met de keuze voor een bottom-up benadering, waarin burgers worden betrokken bij de journalistieke behandeling van belangrijke lokale thema's, kan 1Twente bovendien een belangrijke faciliterende rol vervullen bij het vergroten van burgerparticipatie.

Dat betekent echter niet dat 1Twente verzekerd is van continuïteit. Net als bij veel andere lokale omroepen, is de financiële druk groot en is er onzekerheid over de bekostiging. De instabiele financiële situatie maakt dat veel energie moet worden gestoken in het vinden van aanvullende bekostiging, vaak door steeds maar weer nieuwe experimenten en pilots aan te gaan. Dat leidt tot veel onrust en het verdringt de eigenlijke taak.[20]

Hoewel er geen verschil van mening is over de noodzaak om de lokale media structureel financieel te ondersteunen met een betere bekostiging, is het nog onduidelijk wanneer deze wordt ingevoerd. Wel zijn er verschillende impulsmaatregelingen verlengd, zoals 'de Versterking Lokale journalistiek door Samenwerking'. Deze projecten leveren de lokale journalistiek weliswaar extra middelen op, maar deze zijn steeds tijdelijk van aard, waardoor de onzekere financiële situatie blijft gehandhaafd. Om een duurzame en innovatieve lokale journalistiek te kunnen waarborgen is dit ongewenst.

Op dit moment komt de basisfinanciering van de lokale omroepen uit het Gemeentefonds via de gemeenten bij de lokale omroepen terecht. Door de onzekerheid over de op handen zijnde verandering van de overheidsfinanciering, lijkt er bij gemeenten enige aarzeling te bestaan om

[19] https://www.1twente.nl/over-ons

[20] Rogmans, D., 'Lokale omroepen moe van de experimenten. Waar blijft de structurele steun?', Villamedia (1 maart 2021), https://www.villamedia.nl/artikel/lokale-omroepen-moe-van-de-experimenten-waar-blijft-de-structurele- steun/72341712-4b3c44da

verder te investeren in de lokale nieuwsvoorziening. De Vereniging Nederlandse Gemeenten stelt echter dat dat participatie van burgers en versterking van de lokale democratie centrale punten moeten zijn in de beleidsontwikkeling van de gemeenten (VNG, 2019). Zeker tegen de achtergrond van de verdere decentralisatie en toegenomen taken van de gemeenten, is een onafhankelijke journalistieke nieuwsvoorziening noodzakelijk. Het VNG Expertiseteam stelt dat gemeenten de afgelopen jaren weliswaar hebben geïnvesteerd in hun eigen communicatieafdelingen, maar dat vaak niet een evenredige groei zichtbaar is in de middelen die beschikbaar zijn voor de lokale journalistiek.

Bronnen

AetiQs (2021). *Lokale omroepen: De stem van ieder burger: Een onderzoek naar de maatschappelijke relevantie van de derde laag in het publieke omroepbestel*. https://www.nlpo.nl/sites/default/files/inline-files/Lokale%20omroepen%20-%20De%20stem%20van%20iedere%20burger.pdf.

Bakker, P., & Kik, Q. (2018). *Op het tweede gezicht. Regionale en lokale media en journalistiek, 2000 - 2017*. Den Haag.

Commissariaat voor de Media. (2021). *Digital News Report Nederland 2021.* Hilversum

Commissariaat voor de Media. (2019). *Lokale publieke Media-instellingen. Evaluatie van de gemeentelijke bekostiging 2016-2018*. Geraadpleegd online 30/05/22 https://media.prdn.nl/inct/files/Rapport%20Evaluatie%20bekostiging%20lokale%20publieke%20media-instellingen.pdf

Costera Meijer, I. (2021). What is Valuable Journalism? Three Key Experiences and Their Challenges for Journalism Scholars and Practitioners. *Digital Journalism*, 1–23. https://doi.org/10.1080/21670811.2021.1919537.

Drok, N. (2016). *Perspectief voor publiek en professie: De waarde van civiele journalistiek in het netwerkmodel.* Zwolle: Windesheim.

Drok, N. (2019). *Informeren, controleren, binden; het publieke belang van journalistiek in de regio*. Zwolle. In opdracht van de provincie Overijssel.

Drok, N. & Duiven, R. (2021). *Jongerenmonitor 2020*. Zwolle. Windesheim

Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten. (2021). Regeling Journalistieke Projectsubsidies. Retrieved April 26, 2021, from https://fondsbjp.nl/subsidies/regeling-journalistieke-projectsubsidies/

Hermans, L. & Drok, N. (2018). Placing constructive journalism in context. *Journalism Practice* 12(6): 679–694.

Hermans, L., & Hietbrink, N. (2015). De democratische functie van regionale en lokale media: een vergelijking van de berichtgeving tijdens gemeenteraadsverkiezingen met een reguliere periode. In L. Landman & Q. Kik (Eds.). *Nieuwsvoorziening in de regio 2014: 'Gelukkig zijn hier geen journalisten'.* (pp. 55–74). Diemen: AMD.

Hietbrink, N., Hermans, L., & Kik, Q. (2019). De burger als buitenstaander? Inclusiviteit in nieuwsselectie en brongebruik tijdens de gemeenteraadsverkiezingen van 2018. *Tijdschrift Voor Communicatiewetenschap*, *47*(3–4), 196–216.

Hoofdlijnenbrief-Media (2022). Geraadpleegd online 10-6-22. https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2022/06/07/hoofdlijnenbrief-media-2022.

Journalismlab (2020). *Overzichtskaart online lokale media*. Geraadpleegd 3-6-22 https://lokaalonlinenieuws.journalismlab.nl

KWINK Groep (2021). *Beleidsevaluatieonderzoek Streekomroepvorming.* In opdracht van de Nederlandse Lokale Publieke Omroepen.

Landman, L., Kik, Q., Hermans, L. & Hietbrink, N. (2015). *Nieuwsvoorziening in de regio*, 2014. Diemen; AMB .

Mediawet (2008), geraadpleegd van https://wetten.overheid.nl/BWBR0025028/2021-04-01 .

Raad voor het Openbaar Bestuur, & Raad voor Cultuur. (2020). *Lokale media: Niet te missen*. Den Haag. Retrieved from https://www.raadopenbaarbestuur.nl/binaries/raad-openbaar-bestuur/documenten/publicaties/2020/11/12/adviesrapport-lokale-media-niet-te-missen/Lokale_media_niet_te_missen-Adviesrapport_2020-11.pdf

Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling. (2014). *Meerstemmigheid laten klinken. Journalistiek in een veranderend medialandschap*. Den Haag. Retrieved from https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=faac149c-f337-4d26-be68-ae65751ebae0&title=Rapport %27Meerstemmigheid laten klinken%27.pdf

Peters, C. J., & Broersma, M. J. (2017). *Rethinking Journalism Again. Societal role and public relevance in a digital age.* New York: Routledge.

Stimuleringsfonds voor de Journalistiek. (2021a). *Lokale omroepen op stoom: De weg naar professionalisering*. Den Haag. Retrieved from https://www.svdj.nl/wp-content/uploads/2021/04/Onderzoeksrapport-Pilot-Professionalisering-Lokale-Omroepen_Lokale-omroepen-op-stoom-2021_SVDJ_1.pdf

Stimuleringsfonds voor de Journalistiek. (2021b). Tijdelijk Steunfonds Lokale Informatievoorziening. Retrieved 30-5- 2022, from https://www.svdj.nl/regeling/steunfonds/

Swart, J., Peters, C., & Broersma, M. (2017), Repositioning news and public connection in everyday life: a user-oriented perspective on inclusiveness, engagement, relevance, and constructiveness. *Media, Culture & Society*, 39(6), 902-918.

VNG Expetiseteam Vitalisering Lokale journalistiek (2020). *Wachten kan niet meer: Handvatten voor een breed gemeentelijk mediabeleid.* Online geraadpleegd 30/5/22 https://vng.nl/sites/default/files/2020-11/expertiseteam-vitalisering-lokale-journalistiek-handvatten-voor-een-breed-gemeentelijk-mediabeleid-november-2020.pdf.

VNG (2019). *Gemeenten 24: Ontwikkelingen en opgaven 2020-2024*. Geraadpleegd 3-6-22. https://vng.nl/sites/default/files/gemeenten2024.pdf

Bijlage 1 Duiding maatschappelijke waarde door 1Twente

Auteur: 1Twente

MAATSCHAPPELIJKE WAARDE 1TWENTE ENSCHEDE

Allereerst wordt de maatschappelijk waarde van het werk van 1Twente Enschede bepaald door de waarde die wordt toegekend aan lokale journalistiek. Kernpunten zijn behalve journalistieke uitgangspunten als onafhankelijke nieuwsgaring, onderzoek, duiding en informatieverstrekking ook het bewerkstelligen van sociale cohesie, het bewaken van democratische handelwijzen van bestuurders, politici, het entameren van debat, het bieden van een podium aan en ondersteunen van het verenigingsleven, instellingen en inwoners van de stad. Uitgangspunten van het journalistiek handelen van de omroep: 1) het bezoeken van wijken, straten en inwoners en in gesprek raken om de verhalen van de stad op te halen, 2) het zorgen voor beweging, 3) het geven van zicht op oplossingen.

Journalistiek

- 1Twente Enschede draagt zorg voor het eerstelijns nieuws, maar selecteert daar ook strak op. De omroep doet jaarlijks onderzoek naar meerdere stadsthema's volgens de methodiek 'serial investigative journalism'.
- De omroep draagt zorg, dat om maar eens wat te noemen amateurmuziekverenigingen, grote en kleine cultuurclubs, sportverenigingen in de stad, maatschappelijke instellingen en stichtingen een podium krijgen voor hun activiteiten. De omroep bezoekt de Enschedese inwoners en nodigt ze uit om hun bijzondere verhaal te doen, omdat Enschede wil weten wat er in de stad aan de hand is.
- 1Twente Enschede gaat de wijken in met haar mobiele studio – dat is onder andere bij de laatste gemeenteraadsverkiezingen gedaan – om met de bewoners over hun leefomgeving te praten en thema's op te halen. De omroep gebruikt enquêtes om te peilen, maar ook om met bewoners in gesprek te raken over actuele thema's.
- De omroep stelt dossiers samen van de in haar ogen belangrijkste stadsthema's en gebeurtenissen. Er zijn dossiers op de website 1Twente.nl te vinden over: de strijd tegen het water (Enschede aan Zee), de strijd tegen de armoede in de stad (Omarm Enschede), Enschede dronehoofdstad van Europa, Ik teken voor 80 (gemeenteraadsverkiezingen), Gasloos Enschede, Energiearmoede, Corona in Twente, Vuurwerkramp, etc.
- Organiseren van debatten (voor corona jaarlijks zo'n 120), dagelijks live-programma 1Twente Vandaag over onze streek met nieuws, activiteiten, video's, achtergronden. De omroep organiseert masterclasses voor studenten, medewerkers en vrijwilligers.
- 1Twente Enschede organiseerde ooit een fietstocht langs waterprojecten in de stad, de omroep brengt eigen kranten uit als het onderwerp erom vraagt. Inmiddels zijn er al vier themakranten huis aan huis verspreid. Ook maakt de omroep longreads over haar stadsthema's.
- De omroep werkt samen met de bibliotheek om stadsthema's te agenderen door onder andere een gezamenlijk narrow castingkanaal te ontwikkelen.
- De omroep produceert videoverhalen, documentaires, podcasts, artikelen.
- 1Twente Enschede geeft plaatselijk muziek- en theatertalent een podium in zijn studio.
- Ten tijde van corona was de omroep de enige die live voor de gemeente Enschede dodenherdenking, de lintjesregen, bevrijdingsfeest, de herdenking vuurwerkramp en de 'nieuwjaarsreceptie' op radio, televisie, websites en social mediakanalen van 1Twente Enschede en gemeente konden uitzenden.
- De omroep schenkt aandacht aan de streektaal en ontwikkelde daarvoor eens in de week het programmaformat het 'Twents Kwartearken'. Dat programma werd uitgangspunt voor een speciaal project: 1Twente Senior. In het kader van die activiteiten ontwikkelden 1Twente Enschede een interactieve placemat die gedurende enkele maanden bij verzorgingshuizen werd verspreid en gebruikt. Doel was om ouderen in hun eigen taal te benaderen en mogelijkheden te bieden om met hun kinderen, kleinkinderen en verzorgenden in gesprek te raken over de onderwerpen op de placemat, die onder andere in samenwerking met Rijksmuseum Twenthe, Oudheidkamer Twente en het Twentehoes werden gemaakt. De omroep onderzoekt hoe daar een vervolg aan kan worden gegeven.

Creatieve regio

- Aangezien 1Twente Enschede de enige partij is die structureel audio-visuele producties maakt in de stad, is het logisch dat er samenwerkingsverbanden ontstaan met geïnteresseerde partijen als onderwijs-, cultuur- en

evenementenorganisaties. De omroep is de actieve spil in het proces om hun werk zichtbaar te maken en inwoners erbij te betrekken.
- We werken samen met RTV Oost, NOS opdat de verhalen van de omroep over Enschede zichtbaar worden in de rest van de provincie en het land. Het afgelopen jaar hebben zo al een paar honderd verhalen een nog veel groter publiek bereikt.
- 1Twente Enschede werkt samen met vakopleidingen, de bibliotheken Enschede en Hengelo aan de 'Agenda van de Stad'.
- De omroep biedt creatievelingen de omgeving en de support om technologische producten met hoog maatschappelijke waarde te ontwikkelen als de interactieve placemat, visual radio, verkiezingsapps en narrow casting, die in de praktijk kunnen worden getest en ook voor anderen kunnen worden ingezet.
- 1Twente Enschede is volgens landelijke richtlijnen bezig met het opzetten van een streekomroep. Na Hengelo is de volgende die zich aan wil sluiten omroep Twente FM in Noord-Oost Twente. Deze omroep wil dat de journalistieke krachten worden gebundeld en er een gezamenlijke journalistieke infrastructuur wordt opgezet onder verantwoordelijkheid van 1Twente Enschede. Met de gemeenten van Haaksbergen en Almelo worden op hun verzoek verkennende gesprekken gevoerd.
- Op verzoek van de Euregio en grensoverschrijdende maatschappelijke en politieke organisaties is 1Twente Enschede samen met de Duitse uitgever 'Gutenberghaus' in Ochtrup bezig met het opzetten van een Euregionaal platform waarop Nederlandse en Duitse verhalen over grensoverschrijdende problemen, activiteiten en informatie worden geplaatst op de wijze waarop de omroep al in Enschede werkt. Dit heeft als doel om de bevolkingsgroepen met elkaar te verbinden en het slechten van de grens weer een stuk dichterbij te brengen.

Opleiding
- 1Twente Enschede speelt een belangrijke rol in de opleiding van jonge professionals. Er is op de redactie en onze audio-visuele afdeling plek voor zo'n twintig stagiaires, en daarmee is de omroep de grootste leerplek op dit gebied in Oost-Nederland.
- Soms voert de omroep projecten uit met studenten (naast stagiaires), verzorgt ze instap- en meeloopstages voor de hoogste klassen van de basis- en middelbare scholen. Daarbij komt het voor dat de omroep werkervaringsplaatsen voor gemotiveerde studenten beschikbaar stelt.
- 1Twente Enschede werkt met jongeren van de Universiteit Twente, Universiteit Münster, Hogeschool Windesheim Zwolle, Hogeschool Saxion, ROC Twente. Maar de omroep zag ook studenten uit onder andere Tilburg, Utrecht en Groningen voorbijkomen.
- Omdat na verloop van tijd veel van de door 1Twente Enschede zelf opgeleide jonge mensen naar grote mediabedrijven worden getransfereerd, grijpt de omroep de kans om zeer regelmatig jonge talenten aan het werk te zetten.
- Omdat 1Twente Enschede opleiding, talentontwikkeling en werkgelegenheid voor jonge mensen belangrijk vindt, richt ze -als de omroep overleeft- samen met de onderwijspartners een Kenniscentrum Lokale Journalistiek in voor Nederland en Duitsland.

Vrijwilligers
1Twente Enschede telt ongeveer 140 vrijwilligers. Vrijwilligers zijn heel belangrijk voor de draagkracht van de omroep in haar stad en vormen een flink deel van haar netwerk. Maar vrijwilligers kan de omroep, uitzonderingen daargelaten, niet inzetten voor de journalistieke infrastructuur, omdat de omroep van mening is dat vrijwillige werkzaamheden niet de basis van zijn redactionele werk kunnen zijn. Vrijwilligers worden op deeltaken gezet en doen bijvoorbeeld mee in projecten als 'Ik Teken voor 80'. Niet iedereen is overigens geschikt om die taken uit te voeren. Vrijwilligers voeren door de bank genomen werkzaamheden uit waar minder tijdsdruk op staat als het maken van programma's en het ontwikkelen van de technische infrastructuur.

Medewerkers
1Twente Enschede heeft 8 medewerkers in dienst (6,8 fte), twee medewerkers zijn incidenteel door de NOS gedetacheerd (2,0 fte) en vijf medewerkers (4,5 fte) werken als ZZP'er voor de omroep. Daarbij maakt de omroep incidenteel gebruik van de diensten van freelancers. In haar aanstellingsbeleid richt 1Twente Enschede zich vooral op jonge talenten. 1Twente zorgt voor een goede afspiegeling van de samenleving in opleidingsniveau, sexe, overtuiging en afkomst. Door de beperkte financiële mogelijkheden van de omroep, worden betaalde krachten structureel onderbetaald en hebben bijvoorbeeld ook nog nooit pensioen opgebouwd, hetgeen een groot risico is voor de duurzaamheid van de organisatie.

Bereik

1Twente Enschede wil haar bereik optimaliseren, omdat ze vindt dat iedere Enschedeër en Enschede-geïnteresseerde haar goed moet kunnen vinden en kennen. Maar maatschappelijke relevantie is belangrijker dan clicks. De omroep stuurt dus niet op het hoogste bereik, omdat ze impact belangrijker vindt. Ondanks deze kanttekening kan de omroep wel melden dat haar bereik jaarlijks over de hele linie stijgt met tientallen procenten. Dat bereikt de omroep door de inzet van SEO-tools en de structurele analyse van haar bereikcijfers.

De 1Twente Enschede bereikcijfers van 2021 waren als volgt (en ondertussen fors hoger):

- Website: weergaven 2,1 miljoen en unieke bezoekers 265.000 (68 % uit Enschede)
- Facebook: volgers 13.200 en bereikte personen 1,3 miljoen
- Instagram: volgers 22.300
- Twitter: volgers 7.300
- YouTube: abonnees 8.700 views 1,8 miljoen
- Volgens het laatste onderzoek van de NLPO bereiken we via onze broadcastkanalen radio en televisie jaarlijks 27% van de bevolking.

Prijzen

1Twente Enschede heeft kwaliteit en innovatie hoog in haar vaandel staan en weet zich op dit gebied ook al jaren te onderscheiden. Zo heeft de omroep, sinds ze in 2010 meedoet aan de landelijke omroep awards, de meeste nominaties en prijzen van alle lokale omroepen in heel Nederland in ontvangst genomen. Deze prijzen worden toegekend door een vakjury van personen als Jeroen Overbeek, Fleur Wallenberg, Toine van Peperstraten en Rik van Westelaken.

Dat Enschede een bijzondere omroep binnen haar grenzen heeft, blijkt ook uit het feit dat de omroep vaak wordt benaderd voor presentaties over zijn manier van werken en zijn visie op de rol van lokale journalistiek in de samenleving. Dit gebeurt door heel Nederland, maar afgelopen week ook op een internationaal congres in Ierland. Verder worden haar dossiers gebruikt als lesmateriaal, heeft ze in samenwerking met landelijke organisaties meerdere landelijke pilots ontwikkeld en uitgevoerd. Ook is ze vanwege haar kwaliteit de enige vaste opnamelocatie voor landelijke omroepen in Enschede, waar laatstgenoemden hun gasten uit Enschede en omgeving digitaal kunnen laten aanschuiven in de landelijke radioprogramma's. Hierdoor zijn mensen uit Enschede vaker een optie voor deze landelijke uitzendingen, en ook landelijke televisieprogramma's strijken daardoor makkelijker en vaker neer.